



Ve službě studentům

Pokud bychom chtěli najít vlnajkovou loď porevolučního apoštolátu českých jezuitů, pak by to jistě bylo pastorační působení mezi vysokoškoláky. Už několikrát jsme se na stránkách našeho bulletinu zaměřili na různé studentské aktivity, ale tentokrát chceme tomuto segmentu pastorační věnovat o něco více místa. Dobrou příležitostí je loňská oslava 25. výročí sametové revoluce. Nechceme se však ohlížet jen do historie a vzpomínat na věci dávno minulé. Spíše se pokusíme načrtnout hlavní obrysy dnešní apoštolské práce mezi studenty a popsat aspoň některá specifika.

Rychlé procesy transformace v současné společnosti přinášejí stále palčivější výzvy. Těžiště pastoračního úsilí se od skupin stále více přesouvá k jednotlivcům. Studentský kaplan dnes potřebuje široký kulturní rozhled, kvalitní formaci a nezlomnou trpělivost. Kdyby předstíral, že má patent na rozum, byl by k smíchu. Místo toho by spíše měl být nablízku těm, kteří sami hledají ty správné odpovědi na své otázky. V této službě by ovšem těžko mohl obstát bez autentické duchovní zkušenosti a neustálého promýšlení vlastní víry.

Modlitba a kněžská služba

Jezuitský řád během 31. generální kongregace (1965–1966) schválil převratný dokument týkající se života modlitby svých členů. Delegáti z velké většiny souhlasili s důležitostí osobní modlitby a s její potřebností pro život jezuitů, značně se ale rozcházeli v mínění ohledně tradice povinné ranní hodiny rozjímání, jak byla zažita téměř čtyři sta let.

V Konstitucích Tovaryšstva Ježíšova rozlišuje sv. Ignác mezi jezuitu ve formaci a těmi, kdo již složili slavné sliby. Zatímco pro první z nich předkládá určitý program života modlitby, pro ty druhé nestanovuje žádné pravidlo nežli to, „které jim vnuká láska schopná rozlišování“, vše s vědomím zpovědníka nebo představeného.

Rovněž dopisy, v nichž se Ignác věnoval tématu modlitby, ukazují jeho obrovskou úctu k dlouhé tradici života modlitby a cvičení zbožnosti, zároveň v nich ale Ignác odmítá předepisovat všem jezuitům konkrétní čas, který by měli věnovat modlitbě. Podle jeho pojetí má modlitba jezuitovi zejména umožňovat, aby nacházel Boha uprostřed nejnáročnějších apoštolských činností. Tento Ignácův pohled na modlitbu byl natolik novátorský, že mnozí jezuité první generace jej nedokázali pochopit. Zejména v zemích jako Španělsko, které zažívalo v 16. století velký roz-

květ osobní modlitby ovlivněný tradicí mnišských a kontemplativních řádů, mnozí jezuité tíhli k tomu, předepisovat všem členům řádu určitou délku povinné doby osobní modlitby.

Vývoj po smrti sv. Ignáce

Hned na první generální kongregaci jezuitského řádu, která měla zvolit Ignácova nástupce, vyvstalo toto téma v celé své výbušnosti. Svátý František Borgiáš tehdy přišel s návrhem předepsat osobní modlitbu všem jezuitům se slavnými sliby jako povinnost, tedy s přesným opakem toho, co vyžadoval sv. Ignác v Konstitucích. Zatím s tímto návrhem neuspěl. Na 2. generální kongregaci (1565), která jej zvolila generálním představeným, však obdržel moc učinit v této věci, co považoval za potřebné. Měsíc po skončení generální kongregace tedy sv. František Borgiáš vydal dokument, jímž v některých provinciích zaváděl povinnost hodinové meditace pro všechny jejich členy.

Během jeho generalátu byl tento zvyk rozšiřován na další provincie a jako všeobecná povinnost byl uzákoněn na 4. generální kongregaci v roce 1581. Tak byla pro všechny členy Tovaryšstva bez rozlišení, od noviců až po členy se slavnými sliby, předepsána hodina rozjímání denně. Tento předpis platil beze změny dalších téměř čtyři sta let.

Ještě v první polovině 20. století generál V. Ledóchowski zdůrazňoval, že hodina rozjímání, konaná většinou ráno, musí být vykonána vcelku, nerozděleně. Až za generála J. B. Janssense bylo na 30. generální kongregaci (1957) odsouhlaseno první zmírnění dosavadní tradice. Dekret č. 10 dovolil za zvláštních okolností hodinu každodenní meditace rozdělit na dvě půlhodiny v různých částech dne.

Řešení 31. generální kongregace

Skutečnou změnu měla přinést 31. generální kongregace, která se sešla během jednání 2. vatikánského koncilu (1965–1966). Během ní se strhla skutečná bitva o pojetí života modlitby v Tovaryšstvu. Na jedné straně stálo křídlo zastánců borgiášovské tradice, na druhé straně bylo křídlo usilující o to, aby nebyl vydáván žádný předpis ohledně modlitby, jak o tom hovoří Konstituce. Ani jedno z obou křídel ale nebylo natolik silné, aby nad druhým převládlo. Po přestávce v jednání, během které sehrálo velkou roli zprostředkování

výsledků bádání argentinského jezuitu M. A. Fiorita na toto téma, dokázali delegáti nalézt pozici, která smiřuje ignaciánské a borgiášovské pojetí a přináší kompromis mezi nimi. Hlavní změna spočívá v posunu od pojetí, v němž osobní modlitba byla viděna optikou právního předpisu, k pojetí, jehož základem je rozlišování. Dekret 31. generální kongregace tedy nechtěl jezuitům předepisovat nic, nejen co se týče délky modlitby, ale ani jejího způsobu. Toto je další důležitá změna – nejen délka, ale také způsob osobní modlitby není nyní předepisován; do té doby nikdo ani neuvažoval o tom, že by metodou jezuitovy osobní modlitby bylo něco jiného než klasičtější rozjímání chápané jako vnitřní modlitba. 31. generální kongregace i nadále doporučuje hodinu osobní modlitby denně, každý jezuita ji má ovšem uzpůsobit svým potřebám, což má rozlišit v rámci rozhovoru se svým duchovním vůdcem nebo s představeným. Toto pojetí je skutečně moudrým kompromisem.

Bůh je přítomný ve službě

Ačkoliv od 31. generální kongregace uplynulo již několik desetiletí, zažívám, že se mnoho jezuitů vnitřně neztotožnilo s jejím řešením ohledně osobní modlitby. Mnoho jezuitů se stále cítí vinno tím, že nežijí bohatým životem modlitby, že uprostřed svých pastoračních povinností na ni mají málo času, a mají obavu, že v je-

jich vztahu s Bohem něco zásadního chybí. Chtěl bych nabídnout pár řešení tohoto pocitu viny, ba frustrace a nespokojenosti. Podle mne se totiž opírá o falešné rozdvojení duchovního života a kněžské služby, které řeholní a kněžskou formaci často ovlivňuje dodnes.

Východisko z této situace vidím v dokumentu 2. vatikánského koncilu o kněžské službě (*Presbyterorum ordinis*). Jeho pojetí kněžské služby se dá aplikovat i na jezuity, nejen kněze, ale i na naše řeholní bratry jakožto členy kněžského řádu. Nacházím v něm totiž nejautentičtější a nejucelenější pojetí kněžské spirituality. Na prvním místě stojí tvrzení, že kněžská služba ve své celistvosti přivádí kněze k životní dokonalosti. Zde je vidět, že koncilní otcové odmítají ono rozdvojení mezi duchovním životem a činnou službou. Dále se v dokumentu praví, že upřímné a vytrvalé uskutečňování naší kněžské služby v Kristově Duchu nám zpřístupňuje odpovídající kněžskou svatost a spiritualitu. Text toto přesvědčení několikrát opakuje. Nejlépe je to asi vyjádřeno v následujících větách:

„(...) Rovněž kněží, vázaní a rozptylovaní četnými povinnostmi svého úřadu, si mohou s obavou klást otázku, jakým způsobem mají sladit v jednotu vnější činnost a vnitřní život. Tuto životní jednotu nemůže vytvořit ani čistě vnější uspořádání

úkolů jejich služby, ani pouhé vykonávání úkonů zbožnosti, i když tomu velmi napomáhá. Tuto jednotu mohou kněží vytvořit tehdy, když budou při konání své služby následovat příklad Krista Pána, jehož pokrmem bylo konat vůli toho, který ho poslal, aby dokonal jeho dílo. (...) Budou-li žít jako on, dobrý Pastýř, najdou přímo v uskutečňování pastýřské lásky pouto kněžské dokonalosti, které stmelí v jednotu jejich život i činnost (PO 14).“

Uvedená slova podle mého soudu objasňují to, v čem spočívá skutečně autentická kněžská spiritualita, a poskytují i nemalé vodítko chápání naší jezuitské spirituality. Koncilní otcové zřetelně zastávají stanovisko, že uvnitř kněžské služby – ano, v této službě – jsou život, modlitba a činnost kněží sjednoceny, vzájemně se živí a posilují. Stejně tak i naše jezuitská spiritualita se zlepšuje a prohlubuje uvnitř naší apoštolské služby, tedy ve službě Slova a při vysluhování svátostí, v pastorační péči o druhé a v osobním setkávání s nimi.

Frank J. Houdek SJ

Ze Studies in the Spirituality of Jesuits
24/1 (January 1992) přeložil a redakčně
upravil Petr Havlíček SJ

Pokračování v příštím čísle

Výzvy univerzitní pastorace

Co charakterizuje univerzitní pastoraci a jaké výzvy před ni staví sekulární společnost? Jakým způsobem dnes může křesťanská spiritualita obohatit tuto oblast života a apoštolátu? Jistě bude nutné toto téma stále znovu promýšlet a hledat adekvátní odpovědi v rychle se měnících podmínkách naší západní civilizace. Doba, v níž žijeme, nás přivádí ke stále novému tážení a s ním i k potřebě nového porozumění. Na následujících řádcích se pokusíme zaměřit aspoň na některé rysy pastýřského působení mezi vysokoškoláky.

„Otevřené otázky studentů bez cenzury ukazují, čím žije společnost,“ říká Michal Altrichter, který po několik let působil jako studentský kaplan v Olomouci. Podle jeho slov nejsou postoje vysokoškoláků nikdy černobílé. I proto je nutné, aby kněz, který mezi nimi působí, nehodnotil jejich názory povrchně. „Tak jako každý studijní obor má své akcenty, tak také každý student má za sebou odlišnou osobní pouť,“ domnívá se Altrichter. Pastorace by se měla zaměřit na to, aby studenti mohli dozrát v opravdové osobnosti, otevřené spolupráci v církvi, ve své profesi a ve vztazích.

Pastorace v sekulární společnosti

V západní společnosti jsme svědky duchovního hledání. Dnešní lidé se už nespokojují jen se zažitou náboženskou praxí strukturovaných náboženství, ale sami si hledají svou cestu. V prostředí rostoucího indivi-

dualizmu je spiritualita vnímána jako otázka osobní volby. Akademická farnost by proto měla mít ve svém programu i duchovní nabídky, které by mohly odpovědět na toto hledání. Papež František při mnoha příležitostech připomněl, že se církev nemá uzavírat do sebe, ale má jít do ulic a hlásat přiměřeným způsobem radostnou zvěst.

Česká republika patří k nejvíce sekularizovaným zemím Evropy. Ovlivnily to historické okolnosti. Již v prvorepublikové společnosti se mezi tehdejší intelektuální elitou antiklerikalismus chápal jako součást moderní české kultury. Katoličtí autoři byli vytlačeni na okraj a náboženství bylo chápáno jako soukromá záležitost, která nepatří do veřejné diskuze.

Dnešní svět se díky stále se rozvíjícím technickým možnostem a sociálním sítím stal globální vesnicí.

V multikulturní společnosti se evangelium může jevit jako jedna z položek v supermarketu nabídek. Hlas křesťanů by však v tomto světě neměl utichnout. I díky novým prostředkům komunikace by mohl přesvědčivě a srozumitelně nabízet dnešnímu člověku křesťanský pohled na svět. Akademická farnost by mohla na tomto poli sehrát důležitou roli.

Religiozita se proměňuje a víra je stále více vnímána jako osobní záležitost každého jednotlivce. Je s tím spojena neochota věřících plně se identifikovat s tradičními náboženskými institucemi. Kolektivní projevy zbožnosti jsou na ústupu, roste však osobně prožívaná spiritualita. Přibývá lidí hledajících a ubývá těch, kteří jsou zabydleni v náboženských strukturách. Přesto i dnes lidé touží po smyslu, jenž by odpověděl na jejich nejhlubší existenciální touhu

a dal jim životním naplnění. Tradiční nabídka církve se však s jejich potřebou míjí, pokud klade důraz čistě jen na vnější projevy zbožnosti a málo na osobní spiritualitu. Touha po autentické zkušenosti tak mnohé vede k hledání daleko za viditelnou hranicí církve. Pokud se akademická farnost stane otevřeným prostředím a bude schopna odpovědět na tuto palčivou touhu dnešních lidí, pak se může stát branou, kterou se hledající odváží vstoupit do nové zkušenosti víry.

Nové výzvy

Akademické farnosti se přitom nesmí omezovat jen na studující, ale měly by být otevřené i pro univerzitní pracovníky a místní inteligenci vůbec. Získají tak velký potenciál a díky interdisciplinárnímu dialogu odborníků mnoha profesí a oblastí vědění se mohou stát místem otevře-

Anketa

Jaká je tvá osobní zkušenost s pastoračními studenty?

Vynikající. Kněz u studentů nemůže nikdy usnout na vavřínech – je neustále nucen vyhodnocovat nové otázky a ty staré zase v jiných odstínech. Musí být přítomen mezi studenty celobytočně. Nesmí se jimi chlubit před veřejností a měl by se věnovat celému spektru jejich poptávek, nikoli jen osobně laděným preferencím. To, co studenti očekávají, není ani tak společenské téma, jako syrová mluva o živém Bohu a dynamice jeho tajemství. Jsem vděčný za jejich důvěru, zejména při duchovním doprovázení.



Michal Altrichter SJ

né diskuze nad tíživými otázkami dnešní doby. Kněží působící v tomto prostředí musí ovšem nejprve projít dobrou přípravou, a to jak intelektuální, tak duchovní. Zdá se velmi přínosné, mají-li kromě teologie ještě jinou specializaci a jsou-li dokonce jako pedagogové činní na univerzitách.

V dnešní univerzitní pastoraci stále absentuje důkladná formace pro ty, kteří v akademických farnostech přijímají iniciační svátosti církve. Po skončení přípravy jsou již často zcela odkázáni sami na sebe a svou víru nemají s kým sdílet. Chybí programy, které by jim pomohly se integrovat v církevních strukturách, dále se vzdělávat, mít možnost klást otázky a diskutovat o aktuálních tématech dnešní doby.

Problémem je i malá míra kooperace mezi jednotlivými pastoračními

centry. Představený českých jezuitů Josef Stuchlý tuto roztržičnost pokládá za velký hendikep. „Myslím, že v této oblasti máme ještě velké mezery. Pokud budeme chtít něco zdokonalit, pak by to měla být právě větší spolupráce mezi námi. To by měl být úkol národního koordinátora,“ domnívá se český provinciál a poukazuje na to, že stále existují zdroje a možnosti, které kněží činní ve vysokoškolské pastoraci dostatečně nevyužívají a které by je mohly posunout o kousek dál.

Studentská pastorece stojí a padá na osobnosti, která v daném místě působí. „Dominantním místem je v tomto smyslu akademická farnost u Nejsvětějšího Salvátora v Praze, která udává tón všem ostatním,“ přemítá představený českých jezuitů. Do budoucna by se podle něho měli kněží naučit spíše koordinovat

Anketa



Petr Havlíček SJ

Univerzitní studenti jsou dospělí lidé, kteří se dokážou zodpovědně ujmout různých aktivit a kteří přicházejí se zajímavými nápady. Pro mě to znamená, že se k nim musím vždycky jako k dospělým chovat, a tím je podporovat, aby i oni sami sebe tak chápali. K lidské dospělosti patří i dospělost ve víře, v jejím osobním prožívání i v jejím veřejném projevení. Snažím se proto studentům nabízet takovou cestu, kterou by prošli od víry náctiletých k víře dospěle samostatně, opřené o osobní a až intimně duchovní zkušenost s Pánem.



Studenti během Noci kostelů v Praze v květnu 2013
(Foto archiv)

práci spolupracovníků, laiků či duchovních osob. „Důležitá je také větší koordinace mezi studentskými kaplany. Jsou to silné osobnosti, které často nevidí nějaký prospěch a obohacení ve vzájemném setkávání. Jsme uzavřeni sami v sobě a zaměřujeme se na řešení svých problémů, na spolupráci nezbyvá nikomu energie. Možná by mělo vzniknout nějaké centrum koordinace, které by se zabývalo i evropskými otázkami,“ uvádí český provinciál.

Už postsynodální exhortace Jana Pavla II. *Ecclesia in Europa* z roku 2003 zdůrazňovala, že akademické instituce mají rozvíjet kulturní život evropské společnosti. Papež při té

příležitosti vyzýval místní církve, aby u těchto institucí podporovaly adekvátní univerzitní pastorační centra. Ta by měla studentům pomoci kultivovat svůj duchovní život, ale také jim dodávat odvalu, aby se nebáli zapojit do hodnotového a myšlenkového diskurzu evropské společnosti. Pastorační centra by tedy neměla být uzavřeným ghettem, prostředím bezpečí a jistot určeným výhradně pro děti z katolických rodin. Měla by se spíše stávat společenstvím s otevřenými dveřmi, vstřícným k rostoucímu počtu hledajících v dnešním světě.

Jan Regner SJ

VKH jako cesta osobního růstu

Bezprostředně po pádu železné opony začala v našich univerzitních městech vznikat sdružení studentů, kteří toužili po plnějším prožívání své víry a chtěli v tom pomoci i svým spolužákům. Tyto spontánně, z iniciativy samotných vysokoškoláků vzniklé dobrovolnické organizace přijaly v několika městech název Vysokoškolské katolické hnutí. Pod tímto označením působí dodnes a v Praze, Brně a Olomouci úzce spolupracují se členy jezuitského řádu.

Od počátku devadesátých let 20. století prošly Vysokoškolským katolickým hnutím (VKH) tisíce studentů. „VKH se stalo součástí mého života nejen na ten čas, kdy jsem v něm byl aktivní, ale na celý můj život,“ svěřuje se Adam Homolka, který působil jako radní za akce ve VKH Brno a posléze jako předseda VKH Olomouc. „Poznal jsem díky němu mnoho přátel, zažil spoustu krásných chvil a především se ve společenství s dalšími mladými křesťany přiblížil Pánu. Pevně věřím, že VKH je něco, co skutečně má smysl a nedozírný přesah,“ doplňuje student politologie na FF UP v Olomouci. Stejně jako on i mnoho dalších mladých lidí nalezlo a nachází ve VKH zázemí, možnost prožívat radost z víry ve společenství svých vrstevníků, příležitost k osobnímu a duchovnímu růstu i smysluplné využití volného času.

Stejně, a přece jiné

Původní občanská sdružení se kvůli legislativním změnám proměňují

v zapsané spolky, i nadále však fungují na principu dobrovolnictví. Řídí je studentské rady, tvořené předsedou, jedním či dvěma místopředsedy a radními zodpovědnými za jednotlivé rezorty, od financí přes duchovní život až po akce či IT. Širší zázemí většinou vytvářejí další nadšení dobrovolníci z řad studentů a mladých absolventů. Za pomoci studentských kaplanů pak všichni společně připravují bohatý duchovní, kulturní, společenský, ale třeba také sportovní program pro stovky dalších mladých lidí.

V každém z měst se studenti jednou či víckrát týdně scházejí na mši svaté. Po ní se setkávají v klasických i tematických čajovnách, na přednáškách či besedách. Ve víře se vzájemně podporují ve společenstvích a své nejen studijní starosti svěřují Pánu při moderovaných i tichých adoracích. Pravidelně vyrážejí na růžencové či svatodušní poutě; v adventu si přivstanou na roráty

a v postu se vydávají na noční, ranní či videoklipové křížové cesty. Víkendy tráví na duchovních obnovách, výletech a outdoorech. Vedle akcí duchovních zaujímají významné místo v jejich životě akce společenské – plesy, oslavy církevního silvestra neboli Mecheche a košty vína u cimbálu, ale i sportovní dny či taneční. Chtějí také pomáhat druhým, a proto organizují charitativní bazary a blešáky, hrají v ochotnickém divadle a přispívají na „adoptivní děti“ VKH. Kdo má hudební sluch, zpívá či hraje ve studentské schole, která pravidelně doprovází rytmičké studentské mše.

Základní struktura a princip studentských organizací jsou stejné, avšak – jak podtrhuje předsedkyně VKH Brno Monika Smutná – „v každém městě je VKH něčím specifické, a v tom je právě to kouzlo“. Přiblížíme si tedy charakteristiky VKH v Praze, Brně a Olomouci, třech univerzitních městech, ve kterých s vysokoškoláky spolupracují studentští kaplani z řad členů jezuitského řádu.

Studentské dobrodružství

„VKH Praha funguje v současné podobě přes dva roky, i když má mnohem delší historii. Hodně akcí jsme



Církevního silvestra olomoučtí vysokoškoláci pravidelně slaví v U-klubu zvaném „Účko“
(Foto Jan Hudáč)

zakládali a zakládáme nově a tradici postupně tvoříme – ale i to je na tom to krásné a kreativní,“ popisuje situaci VKH Praha jeho předsedkyně Markéta Chytrá. „Naším specifikem je, že se vyskytujeme na více místech: u sv. Ignáce, v klubu Vzducholoď a na Žižkově.“ Středeční večerní rytmické mše v kostele sv. Ignáce celebruje zpravidla studentský kaplan Jan Regner SJ, jeho spolubratr Petr Vacík SJ anebo některý z hostujících kněží. Po mši jsou mladí zváni na ne-dalekou salesiánskou školu JABOK do klubu Vzducholoď, kde pro ně bývá připraveno občerstvení, ale také možnost poslechnout si přednášku či zapojit se do diskuze se zajímavým hostem.

Nové možnosti se VKH otevřely díky Studentskému centru (SC) na Žižkově, které zahájilo činnost v říjnu 2013. Podkrovní prostory jezuitského nájemního domu studentům poskytují zázemí a v průběhu týdne žijí nejrůznějšími aktivitami, od Pondělního vysokoškolského klubu PoVyK přes duchovní večery až po čajovnu a partnerské semináře. Před dvěma lety začalo VKH také pořádat Pražskou hru, při které vysokoškoláci z celé republiky poznávají historii Prahy a zažívají dobrodružství v ulicích tohoto stovčatého města.

Koordinaci VKH v české metropoli má na starosti jedenáctičlenná studentská rada, v jejímž čele stojí od května 2014 Markéta z Dobříše.

„VKH jsem velmi dobře znala a věděla, jaký má potenciál. V radě jsem byla už dva roky před zvolením předsedkyně a poslední rok jsem pronikala více i do tajů vedení,“ popisuje svou cestu do čela VKH studentka Fakulty humanitních studií UK. „Lálalo mě více se do vedení zapojit a moci tak VKH ovlivnit. Navíc studuji obor řízení, který můžu ve vedení VKH uplatnit.“

Vrací se to stonásobně

Nová studentská rada je každoročně volena i ve VKH Brno. „Také je takovým nepsaným zvykem, že do horkého křesla předsedy zasedá každý rok někdo jiný, tím pádem zajišťujeme čerstvost a kvalitu rok co rok,“ přibližuje s úsměvem Monika Smutná, která vede VKH Brno od července 2014. „V loňském roce jsem byla radní za akce, což byla skvělá práce, která mě naplňovala, a byla to zkušenost k nezaplacení. Po skončení volebního období jsem se chtěla i nadále podílet na organizaci a být stále tou součástí VKH, která může něco ovlivnit a aktivněji se zapojovat,“ hovoří o své zkušenosti studentka Pedagogické fakulty MU.

„Naše brněnské VKH pojímá ve srovnání s ostatními VKH největší počet studentů, a to také díky počtu škol, které zde máme,“ přibližuje situaci v moravské metropoli mladá předsedkyně, které při koordinaci aktivit pomáhá dalších devět radních. Počtu studentů odpovídá

množství aktivit, které VKH v Brně připravuje. V jezuitském kostele Nanebevzetí Panny Marie se slaví hned tři studentské mše, dvě večerní a jedna ranní, které zpravidla slouží studentský kaplan Pavel Bačo SJ či kaplan Univerzity obrany Jan Pacner. Nedaleké Studentské centrum (SC) v budově jezuitské rezidence na Kozí ulici přes den poskytuje zázemí ke studiu i prostor pro setkání a po večerech často „praská ve švech“. Po pondělní mši se proměňuje v čajovnu. Další dny se tu setkává řada „společ“, např. zahraničních studentů, „ex-bířmovanců“ či mladých absolventů. Schází se zde i několik skupinek mladých lidí, kteří se připravují na přijetí svátostí křtu, eucharistie a bířmování. Na jejich cestě je vedle studentského kaplana doprovází také řádové sestry ze Společnosti Dcer křesťanské lásky a Sester Dítěte Ježíše.

„Ve VKH vzniká spousta krásných přátelství, vztahů i manželství. Kandidovat na předsedkyni pro mne byla výzva, které jsem se zpočátku dost obávala, ale nyní toho rozhodně nelituji. Občas to není jednoduché, ale opravdu mě to moc baví a vrací se mi to stonásobně,“ svěřuje se předsedkyně VKH Brno Monika z Doubravníka. „Brno je pro mne zkrátka srdeční záležitost.“

Společně toho zvládneme hodně

Pro řadu dalších vysokoškoláků se – také díky VKH – „srdeční záležitostí“

stává rovněž Olomouc. „Myslím, že když se řekne Olomouc, každému se vybaví studentské město. A právě v tom vidím jedinečnost VKH Olomouc, že se setkáváme na fakultách, ulicích, při mších i na akcích VKH,“ popisuje své dojmy z hanácké metropole Alžběta Kytnerová, která byla zvolena předsedkyní VKH Olomouc letos v lednu. „Právě tato «rodinná» atmosféra mě na Olomouci zaujala nejvíce,“ doplňuje mladá vedoucí šestnáctičlenné rady Alžběta, která je původem z Tišnova.

Výsostným místem setkávání olomouckých vysokoškoláků je jezuitský kostel Panny Marie Sněžné, mezi studenty důvěrně známý jako „Sněžanka“. V tomto chrámu akademické farnosti se pravidelně scházejí ve středu večer na mši svaté. Po ní jsou zváni na nedaleké Centrum Aletti, kde mají možnost posedět s přáteli ve studentském klubu při šálku čaje nebo si v sále o patro výše vyslechnout přednášku. Konají se zde také přípravy na svátosti, ale i Hovory o víře se studentským kaplanem Miroslavem Heroldem SJ, určené pro ty, kdo chtějí pokročit na cestě křesťanské dospělosti ještě o něco dále.

„Hlavním důvodem, proč jsem se rozhodla kandidovat na předsedkyni, byla neskutečná podpora ostatních radních. Ráda s nimi trávím čas a věřím, že toho společně ještě hodně zvládneme,“ vypráví Alžběta, která měla v radě původně na starosti



Týmová spolupráce ve VKH Brno začíná již na Vikendu nejen pro priváky
(Foto VKH Brno)

finance. „Také jsem si chtěla tuto funkci vyzkoušet a zlepšit své organizační a komunikační schopnosti, které se mi do mého budoucího plánovaného povolání učitelky můžou hodit,“ doplňuje Alžběta, která v Olomouci studuje biologii a geografii na Přírodovědecké fakultě UP.

Na národní a mezinárodní úrovni
VKH Praha, Brno a Olomouc jsou společně s dalšími studentskými organizacemi členy VKH Česká republika (VKH ČR), které je zastřešuje a vzniklo teprve později, z potřeby samotných místních organizací. „Ne-

ní jim tedy nadřazené a nemá ambice nějak nahrazovat jejich činnost,“ vysvětluje prezidentka VKH ČR Monika Hanzová. „Může a má působit v oblastech, na které lokální VKH «nestačí», ať už po stránce kapacity, odborné, či jiné, a dále v případech, kdy je vhodné, aby se jednalo na národní, příp. mezinárodní úrovni,“ doplňuje studentka Právnické fakulty MU v Brně.

VKH ČR je platformou, která nabízí možnosti sdílení a spolupráce mezi studenty a představiteli akademických obcí v různých městech. Za

tímto účelem každoročně pořádá konferenci, která reflektuje aktuální potřeby členských sdružení. Například konference na konci loňského roku se zaměřila na nejnovější změny legislativy, které se dotýkají VKH jako právnických osob. VKH ČR také organizuje či zastřešuje celorepubliková setkání vysokoškoláků a mladých absolventů – Studentský Velehrad, který se koná jednou za dva roky, a Absolventský Velehrad, jehož tradice byla založena roku 2013 a letos se na něj zájemci sjeli podruhé.

„V současnosti se zpracovává nová rada, která byla společně s kontrolní komisí zvolena na konferenci v listopadu 2014 a jejíž funkční období je dvouleté,“ přibližuje aktuální situaci Monika, která se stala prezidentkou VKH ČR již v květnu 2014 na Studentském Velehradě. „Snažíme se rozšířit povědomí veřejnosti, zvláště budoucích vysokoškoláků, o existenci VKH. Po několika letech znovuobnovujeme mezinárodní kontakty s evropskými strukturami nám podobných vysokoškolských organizací JECI-MIEC. Čeká nás i změna stanov, spojená s novou právní úpravou a některými koncepčními změnami v naší struktuře. A ve zrodu je již také příprava Studentského Velehradu 2016,“ popisuje činnorodé aktivity VKH ČR Monika ze Vsetína. Duchovním rádcem při VKH ČR je Petr Havlíček SJ.

Seberealizace i nová přátelství

Studentská sdružení nabízejí mladým lidem možnost sdílet svou víru, prohloubit si duchovní život a navázat nová celoživotní přátelství. Těm, kteří se nebojí zapojit se jako dobrovolníci také do jejich chodu, rovněž příležitost získat řadu nových zkušeností a rozvinout své organizační a komunikační schopnosti, které pak budou moci uplatnit i v profesním životě.

„Ve VKH může člověk i na konci vysoké školy objevit nové oblasti, kde by mohl působit. Díky dobrovolnictví ve VKH jsme získali zkušenosti v řízení porad, projektovém managementu a řadu dalších kompetencí, které nyní využíváme i v profesním životě,“ dělí se o své zkušenosti mladí manželé Hana a Jakub Heikenwälderovi, kteří se potkali v radě VKH Brno a společně se pak podíleli i na přípravě Studentských a Absolventských Velehradů. „VKH nám nejen otevřelo možnost seberealizace při vysoké škole, ale také nám přineslo spoustu přátel, skvělých zážitků napříč celou Evropou a dobrý duchovní i osobnostní základ pro profesní život. A také jsme se tam našli a vzali, takže jsme se přidali k radě šťastných «VKH manželství»,“ s úsměvem doplňuje mladá dvojice.

Lenka Češková

Je to privilegovaný apoštolát

První zkušenost s pastorační vysokoškoláků učinil již během magisterky. Pak působil jako studentský kaplan v Olomouci a nyní pracuje s vysokoškoláky v Brně. Podílel se na organizaci několika ročníků Studentských Velehradů a je zodpovědný za koordinaci programu MAGIS v české provincii. O své zkušenosti z pastorační vysokoškoláků se s námi podělil Pavel Bačo.

Již dva roky působíš jako studentský kaplan při Vysokoškolském katolickém hnutí (VKH) Brno. Co všechno v sobě tato role obnáší?

Tím jádrem je být duchovní a morální podporou pro studenty a členy naší kvaziakademické farnosti. Konkrétně se to uskutečňuje na dvou rovinách. Především je zde rovina duchovní, která zahrnuje duchovní doprovázení jednotlivců a přípravy na přijetí svátostí, ať už křtu, biřmování a eucharistii, či manželství. Druhá úroveň je praktičtější – společně s radou VKH koordinujeme nejrůznější akce od duchovních obnov, poutí a dalších duchovních akcí, na kterých se přítomnost kaplana víceméně očekává, až po akce společenské, kde se kaplan podle možností také vyskytne, aby například zajistil půlnoční modlitbu na oslavě církevního silvestru. Tyto akce už studenti organizují samostatně a na mne se obracejí jen s konkrétními dotazy.

Do Brna jsi přišel jako zkušený studentský kaplan po dlouholetém působení v Olomouci. Mohl bys obě tato místa porovnat?

Těžko se to srovnává. Nemůžu říct, že bych se někde cítil líp. Funkci studentského kaplana v Olomouci jsem přebíral necelý rok po vysvěcení, takže jsem se teprve seznamoval se svou kněžskou rolí, a do toho ještě přišla pastorační vysokoškoláků, se kterou jsem měl minimální zkušenost. Začátek tedy byl trochu náročnější. V Olomouci jsem zažil vznik akademické farnosti, která byla zřízena roku 2006 olomouckým arcibiskupem jako personální farnost, aby se podtrhla skutečnost, že kostel má sloužit celému univerzitnímu společenství. V podstatě je to stejný model jako u Salvátora v Praze, ale početně i tradicí je to úplně jiný svět. Olomoucká farnost stále funguje především na studentské bázi. Po jejím zřízení trochu zintenzivnil kontakt VKH

s akademickými institucemi, ale péče o akademiky se odehrávala spíše na individuální rovině a dotýkala se hlavně lidí, kteří prošli VKH a pak zůstali na univerzitě, takže jim náš kostel byl blízky a dále do něj chodili.

V Olomouci v sobě osoba akademického faráře sloučila funkce rektora kostela a studentského kaplana. V Brně jsou obě tyto úlohy oddělené. Bylo by těžké zvládnout je naráz, protože je zde čtyřikrát více studentů, více lidí se účastní příprav na svátosti, v kostele je větší provoz atd. Systém VKH funguje dobře jak v Olomouci, tak v Brně, i když model studentské rady je v každém městě trochu jiný. V Olomouci je například větší rada, zatímco v Brně je tým radních menší, ale zase tu existuje velká síť dobrovolníků. Oba modely mají svoje pro i proti.

V čem vidíš hlavní přínos studentských spolků, jako je VKH? Co mohou dát studentům, kteří se v nich angažují?

VKH je určitá platforma, struktura, která je v současné společnosti nutná, aby bylo jasně řečeno, kdo jsme a jaká je naše identita – že je pro nás ústřední víra, a za tím si stojíme. Oficiální forma VKH je také potřebná k tomu, abychom mohli být partnerem v dialogu pro další organizace. Studenti, kteří se do chodu VKH aktivně zapojují, lidsky rostou. Myslím, že každá rada během svého ročního funkčního období udělá neuvěřitelný krok dopředu. Je to radost, když se tým dá dobře dohromady, radní se vzájemně podporují, a není to jenom o práci nebo organizování akcí, ale prostě je těší být spolu i mimo VKH a něco společně vytvářet.

Co dává práce se studenty tobě? Z čeho máš největší radost?

Mám radost, když vidím, jak jsou mladí lidé angažovaní, motivovaní a zodpovědní, a že VKH je pro ně zároveň i jakousi živnou půdou, něčím, z čeho také sami čerpají pro svůj duchovní a osobní život, a že tam rádi chodí. Obrovskou radost mi přinášejí řady katechumenů, biřmovanců a lidí, kteří se zajímají o prohloubení duchovního života. Během rozhovorů s nimi vnímám hlad po duchovnu. Někdy se dějí věci, nad kterými žasnu a za něž jsem vděčný, třeba když mladí lidé objevují víru, křesťanství, a s tím celý nový svět díky nějakému společenství, studentským mším nebo proto, že potkají věřící na kolejích. U toho být a alespoň část cesty je během přípravy doprovázet, to je velká radost.

Také mám radost, když můžu mladým lidem předávat naše ignaciánské dědictví, ať už během duchovního doprovázení, nebo při přípravách na svátosti, kde se také probírají různá ignaciánská témata. Minulý semestr jsme

během střeďečníc mší opět zařadili i tematická kázání o ignaciánské spiritualitě. S olomouckým studentským kaplanem také dáваме jednu za rok na Svatém Hostýně osmidenní ignaciánské exercicie. Účastníkům se snažíme pomoct uspořádat či nastartovat jejich duchovní život, pomoct jim orientovat se při volbě životní cesty atd.

Jaký je podle tebe hlavní rozdíl mezi pastorcí vysokoškóláků a pastorcí mládeže?

Pastoraci mládeže, teenagerů a střeďoškoláků, je nutné odlišovat od pastorce vysokoškóláků už kvůli věku a jiným mentálním světům. Vysokoškóláci již mají za sebou určitý předěl, přechod ze střední školy do akademického prostředí, jsou více odkázáni sami na sebe a vyžaduje se od nich jiný přístup k životu. Pastorce vysokoškóláků musí více počítat se samostatností mladých lidí, s tím, že se budou daleko více angažovat a také sami budou nositeli oné pastorce. Střeďoškoláci rostou, zrají a potřebují formaci a péči, zatímco vysokoškóláci už toho můžou daleko více sami předávat dál. Také evangelizační aspekt je zde daleko širší a uvědomělejší než u střeďoškoláků.

V čem se podle tebe vyznačuje studentská pastorce v dnešní sekulární společnosti?

Pastorce studentů představuje velkou šanci mluvit o Bohu a evangelizovat v prostředí, které už toho o křesťanství moc neví. Mezi studenty se setkáváme s lidmi z různých prostředí. Samozřejmě je zde tradiční základna, kterou tvoří katolíci z katolických rodin a farností. Pak jsou tu konvertité a lidé, kteří se o křesťanství zajímají, hledají a provokují nás otázkami a svým způsobem taky nutí, abychom se pokoušeli umět víru zprostředkovat v rámci možnosti onoho sekulárnějšího jazyka. Myslím, že v tomto je velký potenciál studentské pastorce. Z onoho „omílání hran“ by mohlo něco vzejít.

Během působení v Olomouci jsi studentům také pomáhal organizovat Studentské Velehrady (SV). Jak na SV vzpomínáš?

Na SV jsem byl poprvé roku 2004, a to rovnou v přípravném týmu, ve kterém jsem pak zůstal i během několika následujících ročníků. Mojí hlavní úlohou bylo duchovně podporovat členy týmu, ale částečně jsem se podílel i na organizaci, např. jsem komunikoval s biskupy a kněžími. Prostě jsem dělal, co bylo potřeba. Organizace SV byla skvělá týmová práce, která se samozřejmě všelijak vyvíjela, a občas to i bouchalo. Počet účastníků postupně narůstal, takže i organizace byla čím dál komplikovanější. V přípravném týmu byli

většinou radní z různých VKH, takže se navázaly kontakty mezi jednotlivými městy, a na dalších pár let jsme se vzájemně znali. Vzpomínám i na spousty přípravných setkání, která SV předcházela. Jednou přišel jeden student s myšlenkou, že by se měl oddělit vedoucí VKH Česká republika (VKH ČR) a vedoucí týmu SV, a že on by se hlásil na funkci vedoucího VKH ČR. To jsme tehdy žasli, jak spontánně se to vyvinulo.

Jak je VKH ČR provázané se SV?

VKH ČR původně sloužilo jako zastřešující organizace pro pořádání SV. Pak se vypracovaly stanovy VKH ČR a opakovaně se vynořovaly snahy, aby to bylo o něčem víc než jen o tom, že jednou za dva roky zorganizujeme SV. Vznikly Salaš Cupy, které se pořádají v letech mezi SV. Někteří vedoucí, později oficiálně prezidenti VKH ČR, se snažili objíždět jednotlivá VKH a navazovat s nimi větší kontakt. Vždy to ale záviselo na konkrétních lidech a jejich časových možnostech. Kaplan při VKH ČR původně nebyl, až později byl do stanov začleněn duchovní rádce.

Aby toho nebylo málo, jsi také koordinátorem programu MAGIS v české provincii. Můžeš nám ho přiblížit?

Podle konceptu, který vytvořili němečtí jezuité roku 2005, je to taková lehčí forma duchovních cvičení v akci. Celý den, jak je uspořádán – od ranního duchovního impulzu přes aktivitu, ať už je jakákoliv, po reflexi – představuje jakési celodenní rozjímání. Nejde jen o to dělat nějakou činnost, ale především zakusit zkušenost s Bohem. Během tzv. MAGIS kolečka společně, v duchu ignaciánské spirituality, reflektujeme celý den a všímáme si, jak v něm byl Pán přítomen.

Opravdu jsou to takové exercicie. Vzpomínám si na svůj první MAGIS roku 2005 v Německu. Pro mladé lidi, které jsem doprovázel, to znamenalo velký posun, skutečně se naučili vnímat Boha ve všedním dni. I uprostřed závěrečné davové euforie v Loreley, kde se sešlo všech zhruba 2500 účastníků MAGISu, a pak zvláště během Světového dne mládeže v Kolíně nad Rýnem si dokázali všimnout i detailů a intenzivně v nich vidět Boha.

Pastorace vysokoškoláků tě ve tvém životě v Tovaryšstvu doprovází téměř od počátku. Byla to tvoje volba? Mohl bys přiblížit cestu, která tě z VKH Brno přivedla opět k VKH Brno?

Při VKH v Brně jsem strávil už svou pastorační praxi v letech 1996–1998. Tehdy jsem byl správcem Studentského centra (SC), kde jsem trávil většinou

odpoledne. Koordinoval jsem provoz na SC, staral se o knihovnu, přijímal mladé lidi, kteří přicházeli dát si čaj a popovídat si. Byla to velmi příjemná zkušenost. Také jsem sedával na radách, ale na víc už nebyl prostor ani čas. Do pastorače vysokoškoláků jsem tedy trochu nahlédl, ale z pozice člověka, který má jen určitý vymezený úkol.

Během studia teologie v Dublinu jsme jako jezuité doprovázeli v modlitbě své spolužáky a dávali jsme exercicie. V Londýně jsem v rámci pastorační práce chodil na český Velehrad, kde jsem také působil především mezi mladými, ať už to byli au-pair, nebo studenti. Když se londýnský pobyt chýlil ke konci, potřeboval tehdejší provinciál poslat někoho do Olomouce na místo odcházejícího studentského kaplana Jirky Obruči, a volba padla na mne. A z Olomouce přes Dublin pak moje cesta vedla opět do Brna. K pastorači vysokoškoláků jsem se tedy dostal spíše „náhodou“ na základě vůle svých představených, a pak už mi to nějak zůstalo. Ale velmi mě ta práce těší. Řekl bych, že je to privilegovaný apoštolát, i když samozřejmě je to také náročné, protože člověk je pořád na hranici svých sil.

Připravila Lenka Češková



P. Pavel Bačo SJ (*1974) pochází z Brumova-Bylnice. Do Tovaryšstva vstoupil v roce 1992. Po studiích filozofie v Mnichově vykonal v letech 1996–1998 pastorační praxi při duchovní správě jezuitského kostela a VKH v Brně. Teologii vystudoval v Dublinu, odkud přešel na postgraduální studium do Londýna. V únoru 2003 se vrátil do provincie. V letech 2003–2011 působil v Olomouci jako studentský kaplan při VKH a farář akademické farnosti u kostela Panny Marie Sněžné. V letech 2011–2012 absolvoval třetí probaci v Dublinu. Po návratu byl na jaře 2012 poslán do Brna. Od podzimu 2012 do léta 2013 vykonával funkci rektora kostela Nanebevzetí Panny Marie „u jezuitů“. Na počátku roku 2013 převzal funkci kaplana při VKH.

Znovuzrození VKH Praha

Během posledních let prošlo Vysokoškolské katolické hnutí Praha zásadními změnami. Z početně oslabeného sdružení se opět stala dynamická organizace, jejíž činnost má pevně v rukou řada nadšených vysokoškoláků.

Akademický rok 2009/2010 byl pro Vysokoškolské katolické hnutí (VKH) Praha těžký. Bylo nás deset, a většinu tvořili pracující absolventi. Minimalistický program ve formě plesu a pár drobných akcí jsme zorganizovali spíše ze setrvačnosti než z nadšení. VKH bylo bez jiskry a téměř bez lidí. Rok jsme zakončili valnou hromadou 13. června 2010 v kryptě kostela Nejsvětějšího Salvátora. Sešlo se nás všech šest aktivních členů. Nálada byla nejistá a trochu bezradná. Ve vzduchu visela otázka: Co bude příští rok? Opakovat scénář minulého roku nemělo smysl. Zrušit VKH nám připadalo příliš drastické. Tak co tedy? Po společných úvahách jsme dospěli k rozhodnutí, že necháme VKH, aby si odpočalo. Zvolíme z nás přítomných *pro forma* novou radu, předsedu, místopředsedy a kontrolní komisi, abychom zachovali status občanského sdružení. Příští rok však nebudeme nic organizovat a uvidíme, jak se věc vyvine. Tak jsem se před prázdninami stal předsedou VKH Praha.

První pokus

Po prázdninách k Salvátorovi přišel nový studentský kaplan, který se chtěl s námi, posledními zbytky VKH, setkat. Když jsme mu vyložili situaci, zpozorněl, a my jsme poznali, že v něm máme spojence, kterému není osud VKH lhostejný. Byl to jezuita Jan Regner, který hned začal plánovat, co budeme dělat. Bylo nám jasné, že ať to bude cokoliv, bez lidí to nepůjde. Nejdřív proto bylo třeba vytvořit novou generaci VKH. Založili jsme tedy nový studentský klub, kterému se podařilo zachytit vlnu nově přichozích vysokoškoláků na začátku akademického roku. Jenda se staral o program, já o propagaci, organizaci a technické zázemí.

Na zahajovací mši u Salvátora jsem oslovoval nově přichozí a zval je do našeho klubu. Protože jsme pro něj narychlo nevymysleli žádné jméno, na letáčích se psalo prostě o „prvním pokusu“. Z tohoto slovního spojení se nakonec stal název, a tak vznikl bájný První pokus. Toto společenství se stalo kolébkou novodobého VKH Praha.

První pokus se konal každé druhé pondělí. A nástup byl rychlý. Už během prvních měsíců jsme se někdy do krypty u Salvátora skoro nevešli. Pozvolna se začalo vytvářet stabilní jádro lidí, kteří přicházeli pravidelně. Po desáté hodině večer jsme museli Klementinum opouštět, a tak jsme vyráželi do nedalekých lokálů, kde se naše vztahy ještě utužovaly. S tímto svěžím vánkem VKH nakonec pokračovalo i v tradičních aktivitách, jako byl ples, oslava církevního silvestra či společné návštěvy rořadů v katedrále. Valná hromada na konci roku 2010/2011 byla mnohem příjemnější. Spojili jsme ji s táborákem v Malešickém lese.

Cesta k Ignácovi

Další rok se začal v podobném duchu. Naše „prvopokusáky“ jsme začali zvát i na studentské mše, které se začaly slavit v kostele sv. Ignáce. Díky nim počet lidí ve VKH ještě narostl.

Všechny aktivity VKH se konaly v kryptě či sakristii u Salvátora, vlastní prostory jsme neměli. Proto mě překvapilo a potěšilo, když mi Jenda na začátku roku 2012 dal vědět, že jezuité se chystají rekonstruovat podkroví domu na Žižkově. Jednou z možností, jak ho využít, bylo vytvořit zde klubovnu pro VKH. Otázkou bylo, zda o to má VKH zájem. Žižkov není svou polohou zrovna ideální místo, ale i tak to znělo skvěle. Pokud o to však VKH bude stát, bude potřeba využívat nový prostor častěji než jen o Prvním pokusu jednou za dva týdny.

Během onoho požehnaného roku a půl, který byl za námi, jsme všechny program organizovali Jenda a já, i když mnohé ochotné ruce nám samozřejmě velmi pomáhaly. Zaplnit ale klubovnu celotýdenním programem, na to jsme si už ve dvojici netroufali. To již chtělo více lidí –



Jakub Dubovský, tehdejší předseda pražského VKH, na konferenci VKH ČR v Brně roku 2012
(Foto Tomáš Chlouba)

radu VKH, která byla až dosud nečinná. Nevěděl jsem, jestli najdu dost zájemců, kteří by byli ochotni se aktivně zapojit. Odpověď jsem se dozvěděl až tam, kde se současné VKH Praha zrodilo. Na Studentském Velehradě (SV) 2012.

Zrod nového VKH

Zároveň s působením ve VKH Praha jsem se podílel i na organizaci SV 2012. „Esvéčko“ jsem měl rád, a tak jsem na ně zval na všech mších a Prvních pokusech. Co nejvíc lidí jsem se snažil zapojit i jako dobrovolníky, a počet pražských účastníků se nakonec téměř vyrovnal počtu lidí z Brna a Olomouce.

SV je kromě jiného místem setkání a rozhovorů. Jeden pro VKH důležitý rozhovor se uskutečnil na zahradě Stojanova v šeru plápolajícího tábora. Dal jsem se do hovoru s jednou slečnou z Prvního pokusu. Věřila, že mezi jeho účastníky je dost ochotných lidí, kteří se rádi něčeho ujmou. Tedy budu přesný – ona to věděla, stejně jako mnoho dalších. To jen já jsem si nevšiml, že cíl Prvního pokusu je po roce a půl naplněný. Nová generace VKH Praha je tu a stačí ji zaměstnat. Toto „nakopnutí“ jsem potřeboval!

Rada začínala vypadat reálně. Sepsal jsem si seznam lidí, které jsem chtěl po návratu do Prahy oslovit. Když jsem ho dopsal, všiml jsem si zajímavé věci – všichni jsou právě na Velehradě! Sešli jsme se ve sklepení

gymnázia a byl s námi i Jenda. Vylíčil jsem, jak jsme začínali s Prvním pokusem, zmínil se o prostorech, které nám jezuité nabízejí, a o potřebě nové rady. Zeptal jsem se, kdo by do toho šel. Odpovědi byly okamžitě zdvižené ruce všech přítomných. Právě vzniklo nové VKH Praha.

Bude se toho dít mnoho

Všichni jsme z toho měli obrovskou radost. Hned po SV jsme se setkali a začali plánovat spolupráci se školou, zahajovací mši (nejen nového roku, ale nového VKH!), rozdělení rezortů, aktivity, propagaci atd. Všechno, co k živému VKH patří. Valná hromada na konci toho roku byla vysloveně radostná. Konala se 11. června 2012 opět s táborákem v Malešickém lese. Nová rada byla oficiálně zvolená. Od toho dne jsem byl předseda s radou. Před dvěma lety jsem odcházel na prázdniny s tím, že příští rok se nebude dít nic. Tentokrát jsem věděl, že se toho bude dít mnoho.

Po prázdninách jsme se setkali na faře v Lechovicích. Byl to jeden z mých nejkrásnějších víkendů. Zahajovací mše se konala 10. října 2012 v kostele sv. Ignáce. Bohoslužba a následující program byly vynikající. Onen prostor od jezuitů jsme nakonec dostali až o rok později. Na motivaci nám to ale neubralo. *Deo gratias!*

*Jakub Dubovský
Redakčně upraveno*

Otevřené společenství

Pražská akademická farnost u Nejsvětějšího Salvátora letos slaví čtvrtstoletí obnovené studentské pastorace. Po celou dobu byla spojená s významnou osobností české církve, otcem Tomášem Halíkem. Poprosili jsme ho o malé ohlédnutí za uplynulými 25 lety.

Tomáši, jak vzpomínáš na začátky svého působení mezi studenty?

Byly velmi skromné. V kostele Nejsvětějšího Salvátora se tehdy sloužila pouze jedna bohoslužba v neděli odpoledne a tu navštěvovalo jen velmi málo lidí. Já jsem na jaře 1990 nabyl dojmu, že mě s sebou strhla rozvodněná řeka. Po revoluci bylo nutné ujmout se různých náročných úkolů, pro které ovšem nebylo dost odborně kompetentních lidí. Dne 1. února jsem přebíral farnost sv. Františka nedaleko Karlova mostu s bývalým jezuitským kostelem Nejsvětějšího Salvátora s tím, že zde bude třeba „na zelené louce“ vystavět otevřené prostředí určené zejména pro studenty a profesory pražských vysokých škol.

Jakým výzvám jsi musel v tehdejší době čelit?

Nepřekvapilo mě, že po porevolučním nadšení přišly zkoušky. Měl jsem obavy z některých tendencí v církvi a snažil jsem se předejít některým zbytečným chybám. V mnoha přednáškách a článcích jsem varoval před tendencemi církve uzavřít se do sebe, místo abychom dali najevo, že jsme tu pro celek společnosti, jak jsme to proklamovali ústy kardinála Tomáška při vyhlášení díla Desetiletí duchovní obnovy národa. Bylo pro mne velkou výzvou najít si své místo v „oficiální církvi“. Jedenáct let jsem se předtím pohyboval v podzemní církvi a v kruhu nejbližších spolupracovníků kardinála Tomáška. Proto jsem se s mnoha kněžími neznal a můj pohled na církev a svět se s jejich viděním míjel. Do jisté míry to lze vysvětlit tím, že jsme vyšli z jiného prostředí, měli jsme za sebou zcela jiný druh formace a odlišné životní zkušenosti. Tato tvrdá a trpká léta jsem přečkal s nadějí, že když po letech budou vidět plody mé práce, podaří se mi snad získat důvěru.

Kromě toho jsem si včas neuvědomil, jak nutné je vybudovat si tým spolehlivých spolupracovníků. Teprve nyní, po mnoha letech studentské pastorace,

mohu s radostí konstatovat, že se to konečně podařilo. Ale žeň je tu opravdu enormně velká a je třeba nových ženců.

Nakolik ti ve studentské pastoraci pomohlo to, že jsi začal přednášet na filozofické fakultě?

Na teologické fakultě byla počátkem 90. let zcela neúnosná a pro mne nedýchateľná atmosféra, a to až do společného zásahu vatikánské Kongregace pro katolickou výchovu, kardinála Vlka a rektora UK, který vedl k odvolání děkana Wolfa a nutným reformám. A tak jsem po nuceném odchodu z teologické fakulty přešel na filozofickou fakultu a cítil se jako při přechodu z očištcе do ráje. Tam byla konečně univerzitní atmosféra, vnímaví posluchači a spolupráce mezi vyučujícími, z nichž mnozí byli moji někdejší kolegové. Nejen proto mi po „dejvickém Talibanu“ filozofická fakulta připomněla atmosféru zlatých šedesátých let, kdy jsem tam studoval u Patočky, Machovce, Kosíka a dalších.

Pokud je univerzitní kaplan sám vyučujícím na univerzitě, je to ohromná výhoda, má od počátku větší respekt u studentů i učitelů a dobře zná univerzitní klima zevnitř. Mnoho studentů, kteří každoročně naplňovali velkou aulu při mých přednáškách, přišlo „čistě ze zvědavosti“ také za mnou do kostela – a někteří tam už zůstali, nejprve jako katechumeni, později jako nově pokřtění. Má to ovšem i svá úskalí: člověk nesmí nikdy zavdat ani podezření, že by nějak zvýhodňoval věřící studenty, nesmí si také plést přednášky s katechezí a musí si uvědomit, že spojení vědecko-pedagogické a pastorační práce znamená enormní výdej energie.

Působení na filozofické fakultě mi postupně otevřelo dveře do světa – mohl jsem během následujících let přednášet na univerzitách pěti kontinentů včetně Oxfordu, Cambridge, Lovaně či Harvardu. Za to, že jsem neshnil v tehdy zatuchlých poměrech dejvické fakulty, vděčně vzpomínám na tehdejší vedení, které mě odtamtud vypudilo. Sehráli podobnou roli jako velryba v případě Jonáše – odnesli mě z míst, kam jsem nepatřil, tam, kde mě Hospodin chtěl mít. Asi jsem je přitom hodně tlačil v žaludku, a ani pro mne ta jízda nebyla nic příjemného. Ale dostavil se dobrý výsledek.

Často a rád opakuješ, že akademická farnost je otevřené společenství, kde jsou všichni zváni, ale nikdo není nucen. Proč je to tak důležité?

Mnoho lidí dnes přichází do katolického prostředí s předsudky a obavami, které je třeba rozptýlit. Je nutné, aby se cítili přijatí a neměli pocit, že se mu-

sí nějak přetvařovat a stylizovat. Mají právo na své pochyby a nepříjemné otázky, musí mít jistotu, že je nikdo nebude okřikovat a zesměšňovat, když něco nevědí, a především, že je nebude manipulovat jako v sektách, kterých je všude plno, nebo „přitesávat“ jako v sektářských prostředích některých „nových hnutí“. Každý, kdo k Salvátorovi přijde, si musí být jist, že mu dáme čas, který potřebuje, aby si „očichal“ prostředí a svobodně si zvolil vzdálenost – zda se k nám přiblíží, nebo zda nás zatím bude pozorovat z pozdálí.

Univerzitní farnost je „průtoková“, není to ani klasická „farní rodina“, ani „společnost“. Má tam být místo pro skupiny obdobně založených, kteří hledají zázemí a přátele, ale také pro individuality, které si střeží svou nezávislost, a pro „navštěvníky“, kteří si třeba odnesou jen nějakou inspirující myšlenku. Musíme si zvyknout, že existuje velké množství lidí, kteří se netouží stát „standardními katolíky“ a farními ovečkami, ale kterým také máme co nabídnout. Konečně i obraz církve jako polní ošetřovny, nabízený papežem Františkem, má i na duchovních a kulturních bojištích naší doby svou inspirativní sílu.

Jak bys v této souvislosti popsal hlavní rysy spirituality dnešní doby?

Dynamika hledání, pluralita, žízeň po duchovní zkušenosti.

Na iniciační svátosti církve se každý rok v pražské akademické farnosti připravují desítky dospělých...

Ano, pohled do rozzářených očí nově pokřtěných dospělých mě každý rok udělá velkou radost. Příprava je u nás opravdu důkladná, trvá rok a půl. Zájemce to ovšem zpravidla neodradí a za ta léta už v našem kostele přijalo křest více než tisíc dospělých, převážně vysokoškoláků. Ještě větší počet konvertitů vzešel z těch, kteří byli sice pokřtěni jako děti, ale nebyli ve víře vedeni a setkali se s ní až v dospělosti. Někteří konvertité, a není jich málo, se později rozhodli pro kněžské nebo řeholní povolání, a jejich služba už nese první plody. Ostatně, i mezi českými jezuitami je několik kněží či scholastiků, kteří prošli naší farností, působili v ní, nebo ji častěji navštěvovali a získali v ní cenné zkušenosti.

Co dalšího tě v poslední době těší?

Těší mě duchovní i kulturní život naší farnosti. Je velmi bohatý a pestrý. Ve spolupráci s jezuitami se konají pravidelná duchovní cvičení, úvody do spirituality a meditační kurzy. Farnost je také místem ekumenického a mezinábo-

ženského dialogu, slaví se zde ekumenické bohoslužby, v uplynulých letech nás návštěvou potčili někteří rabíni, irácký imám, buddhističtí mniši, kněz císařského šintoistického chrámu z Japonska nebo tibetský dalajlama. Jestliže si někdo myslí, že to povzbuzuje nějaký „náboženský synkretismus“, hluboce se mylí. Například v kontaktu s buddhisty mnozí pochopili, že nemusí za duchovními zkušenostmi putovat za hranice křesťanství, že to, co tam hledají, může nabídnout i určité katolické prostředí, že nejsme „konkurenčními podniky“, nýbrž kompetentními partnery.

V neposlední řadě je naše společenství jakousi uměleckou dílnou, je s ním spojeno mnoho mladých výtvarníků, hudebníků, literátů, kteří v našem kostele konají umělecké intervence, výstavy, literární večery nebo koncerty. Díky otci Váchovi se konají velmi kompetentní přednášky a diskuzní večery o vztazích víry a přírodních věd. Akademická farnost však začíná být stále více i myšlenkovou dílnou, a to také na poli teologie a filozofie.



Debaty Tomáše Halíka s filozofem Charlesem Taylorem a Johnem Templetonem v Akademické farnosti Praha
(Foto Martin Staněk)

Čím je tedy pro tebe Salvátor?

Bez nadsázky můžeme říci, že Salvátor se stal synonymem pro určitý styl prožívání víry, který vtiskl výraznou stopu do církevního, ale i kulturního a společenského života. Sám se při svých cestách u nás i v zahraničí setkávám na univerzitách, ministerstvech nebo zastupitelských úřadech s těmi, jejichž duchovní cesta zrála v naší farnosti. Těší mě to o to více, že naše farnost už dlouho není záležitostí jednoho člověka, jakési *one man show*, ale je to týmová práce kněží a laických spolupracovníků. Pražská akademická farnost si získala velmi dobrou pověst u studentských kaplanů v zahraničí a jezuitských představených ve světě včetně generála řádu, který nás navštívil.

Protože Salvátor naplňuje svým zaměřením a stylem to, co je nejvladnějším charizmatem jezuitského řádu, a protože je tu ohromné pole působení, stále doufám, že čeští jezuité si jsou a budou vědomi, čím tato farnost může být pro jejich budoucí působení v naší zemi, a že práce v naší farnosti bude pro provincii jasnou prioritou. Je to nesmírně náročná práce. Kázání v akademické farnosti musí mít určitou akademickou, intelektuální, literární a rétorickou úroveň, duchovní vedení mladých lidí často ve velmi delikátních otázkách vyžaduje takt, trpělivost a někdy i psychologickou a psychotherapeutickou kompetenci. A největším zdrojem vitality naší farnosti je pestrá nabídka duchovních cvičení, rekolekcí a kreativních meditačních kurzů – opět něco, co patří k jádru jezuitské spirituality a pastorace. Pokud by jezuité onu hřivnu, kterou je tato farnost, zakopali, myslím, že by svatého Ignáce a jezuitu, kteří v našem kostele po staletí působili, velmi zarmoutili.

Jaké úkoly dnes stojí před pražskou akademickou farností? Co plánuje a jaké projekty by chtěla v budoucnu realizovat?

Naší největší výzvou je zapojení konvertitů do dalšího života církve. Ti, kteří v akademické farnosti poznali živou a velmi specifickou církevní obec, mají někdy problém se začlenit do života ve farnostech, kde chybí otevřená atmosféra, na kterou byli dosud zvyklí. Na tuto výzvu se snažíme odpovědět především další formací nově pokřtěných, zejména v rámci našich duchovních kurzů. Také tím, že na našich webových stránkách nabízíme různé podněty, záznamy kázání a přednášek, které sleduje mnoho lidí po celé republice i v zahraničí. Ovšem nesmíme usnout na vavřínech, nesmíme ustrnout.

Protože už mám svůj věk a přibýlo mi povinností doma i v zahraničí, musím se učit předávat veslo a držet se ve vztahu ke svým spolupracovníkům zásady „oni musí růst, já pak menšit se“. Pevně věřím, že jezuitský řád, který kostel Nejsvětějšího Salvátora kdysi postavil a k jehož poslání akademická

pastorace patří, bude moudře a zodpovědně dbát o to, aby se vše, co v akademické farnosti bylo vybudováno „k větší Boží slávě“, dále a zdárně rozvíjelo.

Někdy o sobě s úsměvem mluvíš jako o „anonýmním jezuitovi“. Čím je ti ignaciánská spiritualita blízká?

Kombinací intelektuální odvahy a otevřenosti, důrazu na vzdělání a důkladnou duchovní formaci s kosmopolitní flexibilitou, světoobčanstvím. Uměním inteligentně číst „znamení doby“ a kreativně a velkoryse na ně odpovídat. Jezuité jsou má životní láska a mám v mnoha zemích mezi nimi své nejlepší přátele, s nimiž si skvěle rozumím. Jsme jedné krve a jednoho ducha.

Připravil Jan Regner SJ

Mons. prof. PhDr. Tomáš Halík, Th.D.

(*1948) je profesorem Filozofické fakulty UK, prezidentem České křesťanské akademie a farářem Akademické farnosti Praha při kostele Nejsvětějšího Salvátora. Věnuje se mezináboženskému dialogu. Za komunizmu působil v náboženském a kulturním disentu.

Po roce 1989 podnikl přednáškové a studijní cesty po všech kontinentech.

Jan Pavel II. ho jmenoval poradcem Papežské rady pro dialog s nevěřícími (1990), Benedikt XVI. čestným papežským prelátem (2008). Je členem Evropské akademie věd a umění a dalších institucí. Obdržel řadu literárních a jiných cen včetně Ceny Romana Guardiniho „za vynikající zásluhy o interpretaci naší doby“

(2010), ceny za nejlepší teologickou knihu Evropy (2011) a Templetonovy ceny za teologii (2014).



Ať dáváme a nepočítáme

V červenci příštího roku se jako předprogram Světového dne mládeže v Krakově uskuteční další MAGIS. Mezinárodní setkání je určeno pro mladé lidi, kteří chtějí více žít pro Boha a pomocí ignaciánské spirituality se naučit hledat Boží přítomnost ve všech aspektech svého života.

Desetidenní program MAGIS nabídne dvěma tisícům mladých lidí z celého světa příležitost zažít něco „více“, setkat se s novými lidmi, poznat nové kultury a přijmout odpovědnost za růst své víry. „Oproti dřívějším programům se MAGIS 2016 vyznačuje několika specifiky. Především je celý duchovně zakořeněný v polské realitě,“ vysvětluje Jacek Olczyk, který je zodpovědný za duchovní stránku akce.

Program zahájí o víkendu 15. až 17. července 2016 setkání všech účastníků v Lodži. „Právě v tomto městě v centrální části Polska měla sv. Faustyna Kowalská první ze svých vidění Krista,“ objasňuje volbu místa mladý polský jezuita, který z toho města pochází. Účastníkům se tak již na samotném počátku akce přiblíží hlavní téma Světového dne mládeže (SDM) 2016, jehož motem je biblický verš „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5,7). Společně se sv. Janem Pavlem II. je sv. Faustyna také patronkou SDM 2016.

Vrcholem úvodního společného programu bude mše svatá, kterou bude sloužit generální představený jezuitského řádu Adolfo Nicolás. Účastníky při ní vyšle na ignaciánské experimenty, jež tvoří vlastní jádro programu. Rozjedou se na ně do všech koutů Polska, do Litvy, na Slovensko a také do České republiky.

Jako sv. Ignác a jezuitští novicové Pětidenní experimenty (18. – 22. července) mladým lidem umožní zažít ignaciánskou spiritualitu v praxi. Účastníci je stráví ve zhruba pětadvacetičlenných mezinárodních skupinách, tvořených třemi až čtyřmi národními podskupinami. „Ignaciánských experimentů bude přibližně osmdesát, nebo možná dokonce až sto,“ uvádí polský scholastik Marek Firlejczyk, který organizaci všech experimentů koordinuje. „Mezi experimenty, které připravujeme, nechybí například jízda na plachtenci, služba v domově pro děti se zdravotním postižením, nacvičování gospelů či evangelizačních tanců, ale ani práce

na vinohradu,“ upřesňuje mladý jezuita.

Termín „experiment“ pochází z latinského slova *experimentum*, které znamená „zkušenost“ či „zkouška“. Experimenty programu MAGIS se opírají o experimenty, jež prožívá každý jezuita v rámci noviciátu a třetí probace a které vycházejí ze životních zkušeností samotného sv. Ignáce.

Experimenty se dělí do pěti kategorií. Putovní experimenty zahrnují pěší poutě a cyklopoutě, ale také putování na kánoích či plachetnicích. Další skupina je orientována na službu a zahrnuje sociální práci a ekologii. Při sociálních experimentech účastníci vytvářejí program například pro staré lidi v domovech důchodců či pro děti z ulice. Cílem ekologických experimentů je naučit se

pečovat o Boží stvoření a zakoušet přítomnost Boha v přírodě. Třetím typem jsou experimenty sociokulturní. Během nich se mladí lidé setkávají s různými náboženskými, kulturními a sociálními skupinami a vstupují do dialogu s kulturou, tradicemi a vírou regionu, který je hostí. Umělecké experimenty mají stimulovat kreativitu účastníků a jsou příležitostí zakusit různé druhy umění, od malířství přes tvůrčí psaní a herectví až po hudbu či zpěv. Pátým typem jsou experimenty duchovní, které zahrnují různé typy duchovních cvičení.

Nalézat Boha i v obtížích

Při experimentech mladí lidé zažívají nejrůznější aktivity, které mají vést k jejich osobnímu a duchovnímu rozvoji. Zakoušejí život ve společenství, práci s ostatními a každodenní

Na MAGISu v Brazílii se čeští účastníci věnovali dětem z periferie, které se s nimi hned spřátelily
(Foto Eva Čepelková)



reflexi prožité zkušenosti. Opouštějí své zóny komfortu, dostávají se do málo známých a někdy i obtížných situací. Učí se nalézat Boha ve všech věcech, i na těch místech a v těch osobách, kde by ho nikdy nečekali.

Spiritualita MAGISu je zakotvena v Duchovních cvičení sv. Ignáce, během kterých se lidská bytost setkává s Bohem, svým Stvořitelem, a zároveň lépe poznává sama sebe. Obdobně při MAGISu mladí lidé hlouběji poznávají sami sebe a své reakce na různé situace; dozívají se něco více o svých motivacích a vztahu k Bohu. Učí se dívat se na Boha, sami na sebe i na ostatní novým způsobem, a získané zkušenosti jim pomáhají čelit novým životním výzvám.

Velkou výzvu představuje také mezinárodní společenství. Během experimentů mladí lidé intenzivně spolupracují se svými vrstevníky z jiných zemí a národů a společně se pokoušejí překonat jazyková omezení a kulturní odlišnosti. Tak mohou zakusit, že i přes veškeré rozdíly dokážeme společně tvořit Kristovu církev.

Každý den ignaciánského experimentu stojí na pěti základních pilířích: ranní osobní modlitbě, která nasměruje duchovní cestu celého dne; aktivitě, která je specifická pro každý experiment; slavení eucharistie, jež je možností svěřit prožitý den Ježíši; tzv. MAGIS kruhu, tj. sdílení v menších skupinkách; a na ignaci-

ánském examen, které účastníkům pomůže znovu prožít svůj den v přítomnosti Boží.

Za Pannou Marií Čenstochovskou

Po experimentech se všichni opět sejdou na závěrečném setkání, které se bude konat o víkendu 23. až 25. července v Čenstochové. „MAGIS je ignaciánský program, a polská církev je díky Janu Pavlu II. v celém světě známá svou úctou k Panně Marii. Tyto dvě skutečnosti se vzájemně velmi dobře doplňují,“ vysvětluje Jacek Olczyk. „I když si to většinou neuvědomujeme, Panna Maria, která je tak důležitá pro věřící v Polsku, zaujímá velmi významné místo také v Duchovních cvičeních sv. Ignáce. Tento fakt nás inspiroval k tomu, koncipovat duchovní cestu MAGISu 2016 jako ignaciánskou cestu, po které kráčíme společně s Marií vstříc hloubce křesťanského života,“ pokračuje Jacek. „Právě proto zakončíme MAGIS v Čenstochové, a to návštěvou kostela a kláštera Jasná Hora s ikonou Panny Marie Čenstochovské,“ doplňuje polský jezuita.

Setkání na tomto nejvýznamnějším poutním místě v Polsku také bude časem sdílení a díkůvzdání a příležitostí ke společnému shrnutí experimentů i sdílení kulturního bohatství účastníků. Svou kulturu, jazyk i talenty svých členů budou jednotlivé národní delegace moci prezentovat při Festivalů národů.



MAGIS

Logo MAGISu 2016 v sobě ukrývá mnoho významů
(Zdroj MAGIS)

MAGIS představuje bezprostřední přípravu na oslavu SDM, která se bude konat ve dnech 26. až 31. července v Krakově. Během ní se účastníci MAGISu přičlení k národním delegacím svých zemí a SDM stráví společně s nimi. Opět se tak připojí k univerzální církvi a také budou mít příležitost sdílet ducha MAGISu s dalšími svými kamarády.

S velkorysým srdcem

MAGIS je s SDM úzce propojen také svým motem „Ať dáváme a nepočítáme“, které je interpretací mota SDM 2016. Ten, kdo je milosrdný, má velké srdce, které dává a nepočítá. S takovým srdcem přijala Panna Maria Boží Slovo. Takové je srdce Ježíšovo, v němž vidíme lásku Boha Otce.

A takové srdce chce Duch svatý utvořit v každém z nás.

Slova mota MAGISu 2016 pocházejí z modlitby, v níž se sv. Ignác obrací k Věčnému Slovu s prosbou, ať nás naučí pravé velkomyslnosti: „Nauč nás Tobě sloužit, jak toho právem zasluhuješ: ať dáváme a nepočítáme, ať bojujeme a nedbáme ran, ať pracujeme a nehledáme odpočinek, ať se obětujeme a nečekáme jinou odměnu kromě vědomí, že jsme splnili Tvou vůli.“

Připravenost k dávání a službě druhým vyjadřuje rovněž logo MAGISu 2016. Otevřené dlaně symbolizují připravenost dávat a sloužit. Pět rukou odkazuje na pět kontinentů, ze kterých mladí lidé na MAGIS přijedou. Kruh, který ruce tvoří, zdůrazňuje společenství, jež během programu vytvoří. Prsty směřující ven z kruhu podtrhují misijní rozměr setkání a celé logo díky nim také tvarově připomíná symbol jezuitského řádu, tzv. slunce s monogramem IHS.

Svůj význam mají i barvy loga MAGISu 2016: bílé pozadí a červená barva odkazují na polskou vlajku, modrá je barva mariánská a žlutá symbolizuje přítomnost Svatého otce. Kombinace červené a modré se vztahuje k obrazu Milosrdného Ježíše, jak se zjevil sv. Faustyně Kowalské. Všechny barvy také korespondují s barvami loga SDM 2016 a tak podtrhují provázanost obou těchto událostí.

Více milovat a následovat

A konečně, znak + v logu MAGISu souvisí se samotným názvem programem. Slovo *magis* pochází z latiny a znamená „více“. Koncept MAGISu vychází z Duchovních cvičení sv. Ignáce, během kterých při nazírání o Vtělení (č. 104) mám prosit o „vnitřní poznání Pána, který se pro mne stal člověkem, abych ho více miloval a následoval“. Svatý Ignác užíval slova *magis* k tomu, aby ukázal, že autenticky žité křesťanství vždy inspiruje k větším věcem; je neustálým růstem v přátelství s Ježíšem ve službě druhému člověku. Znaménko + (plus) tak přivádí náš pohled ke kříži, na kterém se nám zjevila „Láska až do konce“. Následovat Krista a „milovat až do konce“ – takto chápaný MAGIS symbolizuje křesťanskou cestu k plnosti života, uskutečňovanou ignaciánským způsobem.

Program, který předcházel MAGISu v dnešní podobě, jezuité poprvé zorganizovali roku 1997 pro mládež, kterou doprovázeli na SDM v Paříži. Tehdy měl podobu několikadenního putování do Paříže a jezuité jej v této formě zopakovali i před následujícím SDM, který se konal roku 2000 v Římě. Novou podobu, jaká se ujala i pro další setkání, projekt získal u příležitosti SDM 2005 v Kolíně nad Rýnem. Právě tehdy získal název MAGIS, který se vžil i pro další celosvětová setkání,

uspořádaná při příležitostech SDM roku 2008 v Austrálii, roku 2011 ve Španělsku a roku 2013 v Brazílii. V obdobích mezi SDM se v různých zemích konávají také menší regionální setkání, jako je např. Středoevropský MAGIS.

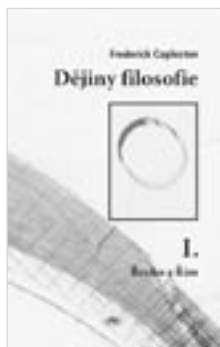
Z Polska do Čech a zase zpátky

MAGIS 2016 již od roku 2014 připravuje tým polských jezuitů a dobrovolníků, který má sídlo v Krakově a v jehož čele stojí jezuita Waldemar Los. Na přípravě se podílejí také jezuité a jejich spolupracovníci z Litvy, Slovenska a České republiky. Na našem území se uskuteční několik experimentů. Desítky mladých lidí z celého světa se u nás například zúčastní filmových exercicií v Kolíně, dozví se něco více o souvislosti mezi ignaciánskou spiritualitou a divadlem, budou putovat českou přírodou anebo si vyzkouší práci na vinohradu.

„Chtěl bych povzbudit naše české bratry a sestry, aby využili této možnosti spatřit živou církev,“ zve mladé lidi z České republiky k účasti na MAGISu hlavní koordinátor projektu Waldemar Los. „Přijďte k nám do Polska na MAGIS a SDM a využijte tak šance vidět skutečnost z jiného pohledu! Rádi bychom pomohli otevřít vaše velkorysé srdce, abyste spatřili krásu, kterou ve vás Bůh stvořil,“ vybízí nás mladý polský jezuita.

Lenka Česková

Ke kořenům filozofie



Frederick Copleston

Dějiny filozofie I. Řecko a Řím

Refugium Velehrad-Roma, Olomouc 2014

ISBN 978-80-7412-167-8

Díky péči olomouckého nakladatelství se do rukou českých čtenářů konečně dostává první díl rozsáhlého díla anglického jezuita Fredericka Coplestona o dějinách filozofického myšlení. Autor vzešel z anglikánské rodiny, ale v osmnácti letech konvertoval ke katolicismu a po skončení studia na Oxfordu vstoupil do jezuitského řádu. Jeho *opus magnum* vydané poprvé v letech 1946–1974, k němuž v roce 1986 přibyl ještě desátý díl, se pak dočkalo ještě mnoha vydání a překladů. Díky intelektuální poctivosti britského jezuita a jeho vytríbenému jazykovému stylu, jenž ne-

postrádá jiskru ani vtip, zaujalo toto rozsáhlé dílo po dlouhá desetiletí důležité místo mezi učebnicemi dějin filozofie na mnoha univerzitách. Copleston sice neskrývá svůj křesťanský pohled, ovšem ve své historii filozofie ukazuje svou fundovanost a fenomenální rozhled, díky nimž si jeho dílo právem získalo renomé nejen mezi katolickými odborníky.

První díl se vrací ke kolébce západní filozofie, do antického Řecka, ale také do starověkého Říma, a nabízí systematický výklad hlavních myšlenek tehdejších filozofů od předsokratiků až po Plótina. Vždy se snaží pochopit východiska každého myslitele a zasadit je do širšího kontextu, aniž by opomněl odkázat na ty, kteří ho předcházeli, a ty, jež přišli po něm. Zejména explikace Platónova myšlení si svým rozsahem a hloubkou zaslouží zvláštní pozornost. V prvním díle nechybí ani autorovo úvodní zamyšlení nad studiem dějin filozofického myšlení, které prozrazuje jeho dlouholeté zkušenosti univerzitního profesora. K větší přehlednosti přispívá rejstřík, a zejména studenti či zájemci o hlubší studium ocení přehledný seznam vybrané literatury.

Jan Regner SJ

Anotace



Josef Blaha SJ

Tóra ve světle kabaly

Praha 2014

ISBN 978-80-260-7385-7

Nejnovější kniha českého jezuita, judaisty a odborníka na Starý zákon představuje sborník autorových článků, které vyšly v letech 2013 a 2014 ve Zpravodaji křesťanů a Židů, a rozšířena je o dvě přednášky. Pojednává o některých aspektech židovské mystiky, kabaly a také středověké židovské filozofie, respektive o vlivu arabské filozofie na filozofii židovskou. Jedna z kapitol se věnuje i rabínské a kabalistické interpretaci vybraných žalmů. Autor se snaží zdůraznit, že Tóra a kabala jsou v rámci judaismu vzájemně propojeny. Mystické sjednocení s Bohem je ale možné v judaismu, křesťanství i ve východních náboženstvích, a existovalo i ve středověké kabale.



Václav Chroust, Zdeňka Buršíková,
Karel Víták (eds.)

Dělám to k větší slávě Boží a chvále vlasti. Bohuslav Balbín a jeho doba

Město Klatovy, Klatovy 2014

ISBN 978-80-260-7169-3

Sborník příspěvků z osmého ročníku konference Barokní jezuitské Klatovy, který se uskutečnil 25. až 27. dubna 2014, přináší statě předních odborníků na období baroka a dějiny jezuitů u nás, jako je Martin Svatoš, Jiří Mikulec, Ivana Čornejová či Miroslav Herold SJ. Příspěvky pojímají stanovené téma velmi zešíroka. Přibližují barokní zbožnost, vykreslují obraz tehdejších Klatov, ale zastavují se například i u nápojů, které se pily v 17. století. Nechybí ani rozbor Balbínova díla *Diva Montis Sancti* a jeho dobových překladů či interpretace části Balbínovy korespondence s tepelským premonstrátem Aloisem Hackenschmidtem.

Zprávy

Praha

■ Ve dnech 29. prosince 2014 až 2. ledna 2015 se v české metropoli konalo 37. mezinárodní setkání mládeže, organizované ekumenickou komunitou Taizé. Do organizace akce se jako hostitelská farnost zapojilo také společenství kolem kostela sv. Ignáce, které hostilo na dvě stě účastníků. Při této příležitosti se konalo i další mezinárodní setkání Živých kamenů. Dobrovolníci z Francie, Itálie, Polska, Rumunska, Slovenska a České republiky společně se třemi mladými jezuitu s Toga a Ugandy pro účastníky připravili workshop „Putování duchovními dějinami Prahy“, během kterého stovky mladých z celého světa odhalovaly krásu víry prostřednictvím krásy významných sakrálních památek v historickém centru Prahy.

Na „Pouť důvěry“ v kostele sv. Ignáce 2. ledna navázalo mezinárodní setkání jezuitské mládeže, kterého se zúčastnili mladí lidé z Libanonu, Maďarska, Rumunska, Slovenska a dalších zemí. Setkání zahájil český provinciál Josef Stuchlý. Následoval blok modliteb, sdílení, svědectví a prezentace podnětných programů, jako je například společný projekt MAGIS 2016.

Český Těšín

■ Ve dnech 7. až 10. ledna se v Českém Těšíně shromáždilo 24 delegátů na provinční kongregaci řádu. Kongregace zvolila delegáta a jeho zástupce pro 36. generální kongregaci, kterou svolal jezuitský představený Adolfo Nicolás, protože se vzhledem k pokročilému věku rozhodl rezignovat na svou funkci. Generální kongregace začne 2. října 2016 v Římě. Účastníci provinční kongregace dále diskutovali o restrukturalizaci provincií, zamýšleli se nad tím, na co by se měli jezuité u nás přednostně zaměřit, a uvažovali také o tom, se kterými sousedními provinciemi by měla česká provincie v budoucnu více spolupracovat.

Olomouc

■ Ve dnech 3. a 4. března se na mezinárodní konferenci „Evropa a islám“ v Olomouci setkali přední zahraniční a čeští odborníci, aby představili pluriformitu islámského světa a debatovali nad možnostmi dialogu a mírového soužití s muslimy. Konference se zaměřila především na reakce na přítomnost různých podob islámu v jednotlivých oblastech Evropy. Vystoupilo na ní několik odborníků z řad jezuitského řádu. Laurent Basanese z Papežské grego-

riánské univerzity v Římě se dotkl otázky pravého islámu a promluvil o jednom z jeho novodobých směrů, který se snaží očistit islám od cizorodých novot, avšak vede k doslovnému lpění na praxi předků a fundamentalizmu. Damian Howard z Heythrop College v Londýně referoval o islámu v Anglii a představil tamní muslimské komunity a jejich dialog s křesťany. Mezi hosty nechyběl ani Wilhelmus Maria Valkenberg, ředitel Institutu pro mezináboženská studia a dialog ve Washingtonu, vatikánský diplomat Michael Weninger z Papežské rady pro mezináboženský dialog nebo zástupce německé biskupské konference Timo Aytac Güzelmansur, který předsedá pracovní skupině zaměřené na přítomnost islámu v Německu. Příspěvky přednesl také profesor katolické univerzity v Lovani Bert Broeckaert, který se zabývá otázkami bioetiky, a Cornelius Hulsman z tiskového centra v Káhiře, jenž zprostředkovává novinářům z celého světa překlady a výtahy z arabských médií. Na konferenci vystoupil i přední český arabista Luboš Kropáček z Univerzity Karlovy. Akci uspořádal Institut interkulturního, mezináboženského a ekumenického výzkumu a dialogu CMTF UP.

Velehrad

■ Ve dnech 6. až 8. února se uskutečnil druhý ročník Absolventského Velehradu. Sjelo se na něj zhruba

dvě stě absolventů středních, vyšších odborných i vysokých škol přibližně ve věku od 21 do 35 let. Někteří z nich přijeli s celou rodinou. V pátek akci zahájila večerní bohoslužba v kapli na Stojanově, kterou celebroidal jezuita Miroslav Herold. Po ní si účastníci mohli popovídat v čajovně, zapojit se do interaktivního divadelního představení anebo se setkat s Pánem při tiché adoraci. V sobotu program pokračoval přednáškami a besedami, které byly rozděleny do tří základních okruhů. První zněl „Křesťan a profesor“ a kladl před posluchače otázky, jak svědčit o víře v práci či jaké jsou limity a etické výzvy podnikání. Druhý okruh „Křesťan a rodina“ reflektoval křesťanskou výchovu dětí, životní povolání a vztahy. Poslední okruh „Křesťan a společnost“ se týkal společenské odpovědnosti a angažovanosti, ale také dobrovolnictví. Mezi přednášejícími bylo několik bývalých studentů, ale nechyběl ani český jezuitský provinciál Josef Stuchlý. V sobotu večer následoval koncert cimbálové kapely a košt vína. Setkání ukončila nedělní bohoslužba. Akci uspořádali absolventi vysokých škol, kteří se během studií angažovali ve Vysokoškolském katolickém hnutí a v minulosti pomáhali s organizací Studentských Velehradů.

Řím

■ O slavnosti Neposkvrněného početí Panny Marie, 8. prosince 2014,

svolal nejvyšší představený Tovaryšstva Ježíšova Adolfo Nicolás 36. generální kongregaci jezuitského řádu. Zahájena bude v neděli 2. října 2016, v předvečer svátku třetího jezuitského generála, sv. Františka Borgiáše, na generální kurii v Římě. Jak Nicolás oznámil již 20. května 2014, má v úmyslu kongregaci předložit svou rezignaci, a úkolem kongregace bude zvolit jeho nástupce. V dopise z 8. prosince, určeném všem členům řádu, otec generál napsal, že „je dílem Prozřetelnosti, že jako Tovaryšstvo začínáme tuto cestu k 36. generální kongregaci právě na počátku Roku zasvěceného života“. Dále otec generál zdůraznil, že v apoštolském listě, který u této příležitosti adresoval všem zasvěceným osobám, papež František „vyjadřuje svou naději, že řeholníci znovu objeví radost ze zasvěceného života, obnoví své prorocké svědectví, které «probudí svět», skutečně se stanou «odborníky na společenství», «vyjdou ze sebe samých a půjdou na životní periferie». Na všechny řeholníky papež apeluje, aby rozlišili, «co od nich dnes Bůh a lidé žádají». Toto je přesně ten druh hlubokého rozlišování, ke kterému jsme jako Tovaryšstvo povoláni,“ uzavřel otec Nicolás.

■ Ve věku 86 let zemřel 10. února v Římě německý kardinál Karl Josef Becker. Zesnulý kardinál pocházel z Kolína nad Rýnem, kde ve věku dvaceti let vstoupil do Tovaryšstva.

Becker vyučoval dogmatiku ve Frankfurtu nad Mohanem a na římské Papežské gregoriánské univerzitě. Řadu let byl poradcem Kongregace pro nauku víry, kde se mj. účastnil rozhovorů papežské komise *Ecclesia Dei* se zástupci Kněžského bratrstva sv. Pia X. Kardinálský titul mu udělil Benedikt XVI. v únoru 2012. Vzhledem k tomu, že v době jmenování mu bylo už více než 80 let, a nemohl se tak účastnit konkláve, byla jeho kardinálská hodnost jen čestná. Papež František v kondolenci, adresované generálnímu představenému Tovaryšstva, vzpomněl na zesnulého kardinála s hlubokou vděčností. Připomněl jeho intenzivní a příkladnou službu při výuce a formaci nových osobností, v teologickém bádání a ve službě Svatému stolci. Jak v soustrastném telegramu uvedl státní sekretář Pietro Parolin, kardinála Beckera si vážily a milovaly jej celé generace studentů, které těžily z moudrosti jeho učení.

■ Při Papežské gregoriánské univerzitě bylo v polovině února otevřeno Centrum na ochranu dětí, jehož pilotní projekt tři roky probíhal v Mnichově. Centrum chce nabízet mezinárodní programy zaměřené na prevenci sexuálního zneužívání dětí. Mezi novými partnery jsou církevní i necírkevní instituce nejen v Evropě, ale i v Asii, Africe nebo Jižní Americe. Řediteli centra, jezuitovi Hansi Zollnerovi, papež František

adresoval krátké pozdravné poselství, v němž vyjádřil potěšení nad prací, kterou centrum koná, a naději, že tato činnost jistě brzy vydá plody.

Manila

■ Při apoštolské cestě na Srí Lanku a Filipíny v polovině ledna se papež František setkal také s filipínskými jezuitu. Stalo se tak druhý den jeho pobytu na Filipínách, v pátek 16. ledna večer, v sídle apoštolské nunciatury v Manile. Mezi hlavní témata setkání papeže se čtyřiceti jezuitu patřilo povolání, láska Kristova, modlitba, mládež a služba lidem žijícím na periferiích a migrantům. Podle Jose Ramon Villarina, prezidenta jezuitské univerzity v Manile, se jednalo o „velmi jezuitské a velmi neformální“ setkání v rodinném duchu. Na otázku, co z papežových slov adresovaných filipínským jezuitům jej nejvíce zasáhlo, Villarín odpověděl: „To, že když se Kristus dívá na chudé, dívá se na sebe.“ Papež také zdůraznil, že je potřeba, aby se jezuitská díla zaměřila na lidi žijící na okraji společnosti a na periferiích, protože právě tam se můžeme setkat s trpícím Kristem. Společně s Villarínem se setkání zúčastnil i jeho předchůdce ve vedení manilské jezuitské univerzity Bienvenido Nebres či filipínský provinciál Antonio Moreno. Ostatní jezuité přijeli z různých univerzit, středních škol, seminářů, formačních center a dalších jezuitských děl po celých Filipínách.

Nové Dillí

■ Po více než osmi měsících byl v únoru ze zajetí propuštěn indický jezuita Alexis Prem Kumar, někdejší ředitel afghánské Jezuitské služby uprchlíkům (JRS). Unesen byl loni v červnu šesti neidentifikovanými ozbrojenými muži v západním Afghánistánu, při návštěvě školy pro děti afghánských uprchlíků z Iráku a Pákistánu, kteří se vrátili do vlasti. 22. února byl sedmačtyřicetiletý jezuita letecky převezen z afghánského Kábulu do Nového Dillí. Mezinárodní ředitel JRS Peter Balleis i generální představený jezuitů Adolfo Nicolás vyjádřili hlubokou vděčnost indické a afghánské vládě za úlohu, kterou sehrály při propuštění otce Kumara. „Jsem v pořádku. Jsem připraven se tam vrátit nebo jít kamkoliv jinam. Zapomeňme teď na všechno a radujme se,“ uvedl Kumar při telefonátu s prezidentem Jezuitské konference jižní Asie Georgem Patterem. Prem Kumar přišel do Afghánistánu roku 2011 a následujícího roku se stal ředitelem místní JRS. Předtím pracoval pro JRS věnující se srílanským uprchlíkům v jihoindickém státě Tamilnádu, odkud pochází.

Tokio

■ V pátek 26. prosince 2014 zemřel v Tokiu jezuitský arcibiskup Giuseppe Pittau, emeritní sekretář Kongregace pro katolickou výchovu. Pittau působil v Japonsku, kde mj. předná-

šel na univerzitu Sophia v Tokiu. Pak se stal japonským provinciálem a také generálním vikářem Japonska. V letech 1981–1983 byl koadjutorem Paola Dezzy, kterého Jan Pavel II. jmenoval papežským delegátem jezuitského řádu v důsledku zdravotní indispozice tehdejšího generála Pedra Arrupeho. Roku 1992 se stal rektorem Papežské gregoriánské univerzity. Roku 1998 jej Jan Pavel II. ustanovil sekretářem Kongregace pro katolickou výchovu a titulárním

arcibiskupem Castra di Sardegna. Biskupské svěcení přijal 26. září 1998. V listopadu 2003 přijal papež jeho rezignaci na post sekretáře. Při příležitosti Pittauova úmrtí zaslal papež František generálnímu představenému řádu Adolfo Nicolásovi soustrastný telegram, ve kterém vzpomínal na zesnulého jako na „příkladného Božího služebníka, který žil cele pro evangelium“. Papež zmínil jeho dlouholeté misijní působení a vzdal Pánu díky za jeho službu.

Seznam podporovatelů od 24. listopadu 2014 do 25. února 2015

Růžena Nebřenská, Praha; Anna a Josef Černých, Praha; František Srovnal, Zábřeh; Zdena Navrátilová, Nový Bydžov; Růžena Hylmarová, Hradec Králové; Nadace Dobré dílo sester sv. Karla Boromejského, Praha; Josef Laube; Balmarynj, Brno; Ludmila Perzelová, Brno; Karel Pažourek, Brno; Josef Kroul, Zábřeh; Marie Sodomková, Praha; Helena Dobrovolná, Brno; Geryk Císař, Černošice; Marcel Grec; Stanislav Daněk, Velehrad; Magda Saxlová; Jiří Liška; Bc. Miroslav Lev, Havířov; Anna Kovaříková, Dlouhá Loučka; Sr. Kristína Zachovalová; MUDr. Liliána Louková; Jarmila Neumannová; Anna Jedličková, Přerov; PhDr. Ivan Kania, Brno; Ing. Jan Zachoval; MUDr. Dagmar Pohunková, Praha; Renata Kimrová, Praha; MUDr. Alois Krobot Ph.D., Napajedla; Zdeněk Sychra, Pardubice; Jan Kunert, Dolní Čermná; Pavel Kopeček; Ing. Ludvík Rušar, Pacov; Jiří Bouška, Praha; Petr Slinták ml., Dolní Němčí; MUDr. Jan Kulhánek, Brno; Libor Galatík, Praha; Marie Rurková, Praha; Ing. Otakar Vystrčil CSc., Brno; Martin Šnajdar, Zlín; František Blaha, Hluk; Jindřiška Jiráková, Praha; Zdeněk Praizler, Kladno; Karel Polášek, Ostrava; Géblovi, Litovel; Sestry Římské unie řádu sv. Voršily VDF, Jiřetín pod Jedlovou; Gertruda Lasáková, Praha; Ing. Karel Havlík, Praha.

Všem dárcům upřímně děkujeme

Jubilea

P. Josef Čunek	Praha	29. 6. 2015	30 let kněžství
P. Jan Regner	Praha	9. 4. 2015	10 let kněžství
P. Petr Vacík	Praha	5. 6. 2015	5 let kněžství
P. Josef Tichý	Praha	22. 4. 2015	45 let v Tovaryšstvu
P. Jan Adamík	Ružomberok	8. 4. 2015	25 let v Tovaryšstvu
P. František Brázdil	Olomouc	16. 5. 2015	75 let
P. Josef Čunek	Praha	6. 6. 2015	60 let
P. Michal Altrichter	Olomouc	19. 6. 2015	50 let
P. Ladislav Nosek	Praha	26. 4. 2015	40 let

Srdečně blahopřejeme